JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1853. **Woensdag 21 December.** **N°. 101.**

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is *zestig duiten* voor de *vijf woorden*, behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

LET WEL!

De Uitgever van den *Java-Bode* heeft de eer bij deze kennis te geven, dat, van af den 1sten Januarij aanstaande, ook in dat Blad zullen worden opgenomen de Handelsberigten van de strandplaatsen op Java.

Hij vermeent tevens het publiek nogmaals te moeten opmerkzaam maken *op den laag gestelden prijs*, voor de opname der advertentiën niet alleen, maar ook *op de algemeene verspreiding van den Java-Bode* en *het gemak*, dat er voor de belanghebbenden uit voortvloeit, dat hunne advertentiën tot laat in den morgen van den dag der uitgifte (11½ ure), kunnen worden opgenomen.

Des verkiezende zullen de advertentiën, ook tot des morgens ten 8 ure van den dag der uitgave, kunnen worden bezorgd bij de Heeren W. L. RITTER, *Gang Secretarie*, H. M. VAN DORP, te *Tanah-Abang*, Mr. L. J. A. TOLLENS, te *Batoe-Toelis* en bij den Ondergeteekende op *Goenoeng Saharie*.

W. BRUINING.

BATAVIA, 3 *Dec.* 1853.

EXTRACT *uit het register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

(Staatsblad n°. 99.)

BUITENZORG, *den* 15 *December* 1853. (n°. 5.)

Gelet, enz.
De raad van Nederlandsch-Indie gehoord;
Is goedgevonden en verstaan:
Te verklaren, dat de bij publikatie van 21 Augustus 1853 (staatsblad n°. 68) vastgestelde strafbepalingen *niet* toepasselijk zijn op inlanders en daarmede gestelde personen, en mede niet op de Europeanen of met hen gelijkgestelden, die, bij ontstentenis, afwezigheid of belet van bevoegde genees- of heelkundigen, eenige hulp aan zieken of gewonden hebben verleend, door toediening van geneesmiddelen als anderzins.
Afschrift, enz.

Akkordeert met voorschreven register.
De Algemeene Secretaris,
A. PRINS.

Bij Koninklijk besluit van 27 Julij 1853 no. 51, is aan den oostindischen ambtenaar *W. F. Nemnich*, laatstelijk assistent der 1 klasse bij het boschwezen in de residentie Rembang, op Java, met verlof in Europa, op het daartoe door hem gedaan verzoek, verleend een eervol ontslag uit 's lands dienst.

Civiel Departement.

ONTHEVEN:

Eervol, uit de betrekking van sekretaris der residentie Bezoekie, tevens vendumeester aldaar, *C. Overdijk*.

BENOEMD:

Tot omgaanden regter in de 1 afdeeling op Java mr. *J. G. Lange*, thans omgaande regter in de 5 afdeeling.
Tot sekretaris der residentie Bezoekie, tevens vendumeester aldaar, *L. W. D. Monod de Froideville*, thans sekretaris der residentie Madioen.
Tot sekretaris der residentie Madioen, tevens vendumeester aldaar *J. D. Mispelblom Beyer*, thans kommies op het bureau van den assistent resident van Patjitan.
Tot kontroleur der 2 klasse in de ommelanden van Benkoelen; *A. C. E. van Sorgen*, thans ambtenaar ter beschikking van den assistent resident van Benkoelen.
Bij het bureau van den chef van den waterstaat & 's lands civiele werken.
Tot hoofdkommies, *D. Boes Lutjens*, thans 1 kommies bij de directie der produkten en civiele magazijnen.
Tot 1 kommies. *J. F. Eyzendooren*, thans 2 kommies bij genoemde directie.
Tot 2 kommies, *F. W. Boes Lutjens*, thans 3 kommies bij genoemde directie.

BEVORDERD:

Bij de directie der producten en civiele magazijnen.
Tot 1 kommies *B. C. Nolthenius*, thans 2 kommies bij die direktie.
Tot 2 kommies *G. van Reyn*, thans 3 kommies bij die directie.

OVERGEPLAATST:

Bij het bureau van den chef van den waterstaat & 's lands civiele werken.
Als zoodanig. de 3 kommies bij de direktie der producten en civiele magazijnen, *C. M. de Rochemont*.

VERLEEND:

Een 2jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte aan den kontroleur der 2 klasse bij de landelijke inkomsten en kultures *H. W. Palm*.

MAGTIGING VERLEEND.

Tot uitreiking eener akte van toelating tot uitoefening der genees-, heel- en verloskundige praktijk voor de assistent residentie Sumanap (Madura), aan den onlangs uit Nederland aangekomenen partikulieren geneesheer *L. C. van der Voort*.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de kapitein der infanterie *H. Tobinga*.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte:
Aan den kapitein der infanterie *P. F. van Gorkum*.
Aan den 1 luitenant der infanterie op non-aktiviteit *J. B. A. Schorrer*.

Advertentien.

Vertrek van de Landmail gedurende het Jaar 1853.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bij deze bekend, dat het vertrek der stoomschepen, bestemd voor den overvoer der brievenmalen van Batavia via Muntok en Riouw, naar Singapore, gedurende 1853, zal plaats hebben als:

In de maand December op den 27 van die maand,

terwijl die schepen de terugreis van Singapore zullen aannemen binnen 24 uren na de aankomst aldaar van het van Ceylon verwacht wordend pakketschip der Peninsular and Oriental Steam Navigation Company, zonder de aankomst afte wachten van het stoomschip van Hongkong.

De brievenpakketten, bestemd om met deze gelegenheid te worden verzonden, zullen gesloten worden bij het postkantoor te Weltevreden:

a. voor zoo veel betreft de brieven voor Europa, Britsch-Indie, China, enz., daags vóór het vertrek der stoomschepen naar Singapore, 's namiddags ten 1 ure.
b. voor zoo veel aangaat de brieven voor Banka, Palembang en Riouw, twee dagen voor dat vertrek, op denzelfden tijd.

BATAVIA,
22 *April* 1853.

De Directeur voornoemd,
DE VEER.

Op daartoe van regeringswege [illegible] magtiging, maakt de directeur der producten en civiele magazijnen, bij explicatie in zoo verre van het bepaalde bij § *a* van art. 10 van het reglement op den brieven- en wagenpost op het eiland Java, staatsblad 1823 No. 3, bekend, dat van de betaling van port alleen vrijgesteld zijn en derhalve onder dienstcouvert mogen worden verzonden, de brieven, die door de in de aangehaalde paragraaf genoemde autoriteiten worden geschreven aan personen, die ambtshalve met hen in betrekking staan, en mitsdien alle aan partikulieren gerigte of over bijzondere belangen handelende brieven, aan de betaling van het gewone portgeld onderworpen zijn.

Vendutien.

Op Donderdag 22 December, ten huize van den heer *F. U. van Hengel* op Kramat (paal 5), door gebr. *Roselje & Co.*

en

Tegen 4 pCt. vendusalaris, voor het kommissiehuis van *John Pryce & Co.*
Op Vrijdag 23 December, voor de toko van *Brandon & Meijer*.
Op Zaturdag 24 December, des morgens ten 10 ure, in 's lands graan- en ijzermagazijnen.

Op Dingsdag 27 December, ten huize van den kolonel *W. C. Filet*, te Weltevreden (bij de brug van Goenong-Saharie) door gebr. *Roselje & Co.*

en

Tegen 4 pCt. vendusalaris, door *John Pryce & Co.*, het engelsche barkschip *David Clark*.

Vertrekkende Personen.

Jhr. *K. E. A. van Hogendorp.* — *J. A. P. Gallas.* — *A. van Delden.*

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 12den tot en met den 17den Dec. 1853.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *H. Kramp*, van de Reede. — *C. Verheij*, van Cheribon. — *P. Admiraal*, van Japan.

JAVA HOTEL. *J. N. Randberg*, van Melbourne. — *K. Scharten*, van Bandong. — *F. B. Bondix*, van Amsterdam. — *N. Ekerman*, van Port Adelaide. — *J. G. Soderberg*, van Port-Elizabeth. — *P. J. Mork*, van Singapore. — *W. D. van Berckel* en *W D. van Berckel* jr., van Bantam. — *A. B. Broderij*, van Singapore.

HOTEL BATAVIA. *G. N. op ten Noort*, van Rotterdam. — *B. G. Holst* en *J. R. Lange*, van Japan.

HOTEL ROTTERDAM. *A. Vandrijes*, van Port-Adelaide. — *J. Bogaardt*, van Krawang. — *E. Lauton*, van de Kaap de Goede Hoop. — *H. H. G. Hunter*, *S. A. Williams*, *W. Gibson*, *W. K. Bridje*, *D. B. Macomb*, *G. Alexcander*, *J. C. Mitchell*, en *E. R. Knaar*, van de Kaap de Goede Hoop.

HOTEL WILLEM II. *G. W. Osseweijer* en *G. J. Osseweijer*, van Nederland. — *J. J. H. Woesthoff*, *H. J. H. Beckveld*, van Tagal. — *O. K. van der Moer Mohr*, van Sydney.

MARINE HOTEL. *P. S. Matsen*, van Sydney. — *A. J. Ballot*, van Singapore. — *A. van Oosteroom*, van Amsterdam. — *P. van Duyvenbooden*, van Tagal.

Advertentiën.

Bevallen van een ZOON *J. H. M. Kessler, Op de Laey.*
BATAVIA. den 15 *December* 1853. (1256)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER de geliefde echtgenoot van
(1252) J. P. BRODIE.
BATAVIA, 14 *December* 1853.

Bevallen van eene DOCHTER, *Maria Wilhelmina Cabri*, *Fischer*.
BATAVIA, 14 *December* 1853. (1238).

Op den 7 September jl. overleed te 's Gravenhage in den ouderdom van 58 jaren, onze geliefde vader en behuwdvader de heer *J. Mess*, in leven gepensioneerd Luitenant-Kolonel van het Indisch leger, ridder der militaire Willemsorde.

H. A. MESS.
(1264) P. J. MESS.
F. J. D. LAUNY.

Op 7 Julij jl. overleed aan boord van de *Hendrika*, in bestemming naar Japan mijn geliefde echtgenoot Mr. *D. G. Reitz*, in leven President van de Weeskamer te Batavia.
(1276) L. REITZ, geb. *van de Poel*.

Op Vrijdag den 23 December
zal op de Vendutie van
BRANDON EN MEIJER
verkocht worden:
DE RESTANT TOKOGOEDEREN,
bestaande hoofdzakelijk in:

Eene groote partij Goudwaren, een fraai Gouden Repetitie-horologie, eene Pendule die nooit opgewonden behoeft te worden, een Casset verzilverd, alfined Eetstel voor 18 personen, Schilderijen, Spiegels, Hanglampen, Stolpen, Glaswaren, Galanteriën, Scheer-étuis, Portefeuilles, Zweepen, Bendietuigen, Parfumeriën, Lakens, Casimieren, Broekenstoffen, Vestenstoffen, Thibets, Orleans, Knoopen, Kleedermakersfournituren, 8/4 breed Damast-, Katoenen- en Wollen Onderpantalons en Borstrokken, Gemaakte Kleederen, Overlandmail Koffers en eene partij fijn Fransch Postpapier, en ten slotte het geheele Toko Meubilair, alles zonder reserve.
(1268)

Den dag der publieke verkoop van de Engelsche brik »*Nina of Bristol*,» waarvan de annonce voorkomt in den *Java-Bode* van den 23sten November jl., n°. 93, is als nu definitief bepaald op Donderdag den 29 December 1853. (1246)

TOONEELEN UIT DEN JONGSTEN OORLOG IN HONGARIJE. (*verv.*)

Ik moet van de soldaten en den indruk van het *Eljen a hon* vertellen. Ik heb reeds gezegd, het leger was door deze kreet » ontkoninklijkt'' — als ik zulk eene uitdrukking mag bezigen — ontkoninklijkt zonder het te weten of te willen. Van het oogenblik af dat die dreigende kreet voor de eerste maal door de gelederen klonk, was het leger een Hongaarsch en insurgentenleger geworden. Weldra volgde de overrompeling van Komorn, de bemeestering van Peterwaradin, het koopen van Essek, de bezetting van Munkacs en andere vaste plaatsen. Weldra volgde de oprigting van Honved-bataillons, van vrije korpsen, van nieuwe huzaren met benamingen van nationale groote mannen ontleend. Toen volgde het aanstellen van Hongaarsche officieren, het mobiel verklaren der nationale garde, de oorlog voor den koning *tegen* den veldmaarschalk en banus des konings; toen volgde de afzegbrief aan den keizer en koning en geheel zijn huis, en de strijd *tegen* de door den keizer en koning gezondene legers, en de strijd tegen twee magtige keizers, toen volgde de ondergang van het Magyaarsche leger en het Hongaarsche volk!

En deze schrikkelijke reeks was alleen het gevolg van een enkelen veldkreet, van een al te krachtig *Eljen a hon!* Zeker was deze eerst nog koningsgezinde kreet in eene uitdrukking van dweepzieke razernij veranderd. De vurige woorden van den Hongaarschen agitator moesten onder een zoo ligt ontvlambaar volk brand stichten. Geen bondgenoot versterkt een leger meer dan het fanatismus, en het Hongaarsch leger was gefanatiseerd — gefanatiseerd gelijk alleen het Hongaarsche leger wezen kon.

Het algemeene geroep om strijders voor den aanstaanden oorlog voor het vaderland, vond ook in de afgelegenste proviciën gehoor, vond zelfs gehoor bij hen, die zich met de sabel in de vuist moesten doorhouwen naar het beminde Hongarije.

Zoo had onder anderen reeds in Junij, toen eigenlijk nog van geen vechten werd gesproken, de toenmalige keizerlijke ritmeester van Lenkey goedgevonden om zonder bevel, of liever vlak tegen bevel, met zijn eskadron huzaren uit zijn garnizoen in Gallicië op te breken, en zich tot beschikking des vaderlands en der verdedigingscommissie te stellen, zonder dat de Palatijn deze, door het voorbeeld dat zij gaf des te meer gevaarlijke willekeurigheid strafte.

Maar ook wat geene wapenen kon voeren, wat niet kon medetrekken ten strijde, hield vast aan het *Eljen a hon!* Het opgewondene landvolk vormde overal guerilla's en landweer. Waar zich een escadron van het leger der twee keizers liet zien, verdwenen terstond de dorpelingen en namen vee en levensmiddelen mede. Kwamen echter de Hongaren, dan kwam men aanloopen, droeg voor de soldaten geweer en patroontasch, rolde groote vaten wijn aan, kookte eten, gaf brood en tabak, verschafte paarden, maakte kwartier, stookte de kamers warm, wiesch de gewonde voeten, en liep dan als bode door het land, of ging als spion loeren en waken.

Voor de Russen en de keizerlijken was er geen spion in geheel Hongarije. De liefde voor vaderland en landgenoot kon nauwelijks grooter zijn, dan de verachting voor het vreemde geld.

En zoo — maar ook zoo alleen was het mogelijk, uit de 25,000 man geregelde troepen, die het land in het begin ter beschikking stonden, een achtmaal zoo sterk, goed georganiseerd, uitmuntend gewapend leger te scheppen, een leger dat, om zich in den reusachtigen kamp tegen twee magtige keizers te storten, niets meer noodig had, dan de herinnering van den ouden Turkschen oorlog, den trotschen Rakoczy-marsch en een juichend *Eljen a hon!*

VA BANQUE! OP LEVEN OF DOOD!

Van het legercorps, dat onder Meszaros tegen graaf Schlick den slag bij Kaschau verloor, en toen in den jeugdigen generaal Klapka een waardigen aanvoerder kreeg, werd in de eerste dagen van Januarij een escadron huzaren naar de Ipoly gezonden, gedeeltelijk om berigt in te winnen van den staat der zaken aan den

LEES HIER!

De geannonceerde verkoop van 10 Aandeelen in de Javasche Bank, op de vendutie van Donderdag den 22 dezer, *zal niet plaats vinden.* (1274)

Op de vendutie van den 22 dezer zal nog worden verkocht:

een stuk STAAFGOUD

wegende 28¹/₁₆ realen, eene fraaije verzameling nieuwe Engelsche Boeken pas aangebragt, waarvan de Catalogus zal worden rondgezonden, Genever op fust, Bessengenever, Zweepen, enz., enz.

(1239) JOHN PRYCE & Co.

Op de Vendutie van den 22sten dezer zal nog worden verkocht eene partij Zeildoek voor huiszeilen geschikt, Linnen Broekenstoffen, gedrukt Fluweel, wit Katoen, Chitzen, damaste Tafellakens, Tafelkleeden van wasdoek, Race-zadels, wollen Dekens, vijf picols oud Koper enz. enz.

(1257) JOHN PRYCE & Co.

Op Woensdag den 28 December 1853

VENDUTIE

ten huize van den Hoog Edel Gestr. Heer Kolonel

Dr. W. BOSCH,

TE WELTEVREDEN,

door

GEBR. ROSELJE & Co.

van een zeer fraaijen inboedel, bestaande uit: Massief Mahonijhouten Meubelen, als: Canapé's, Causeuses, Fauteuils, Stoelen; Consoles, Canapé's en ronde Tafels, allen met Marmeren Bladen; Etagèrekasten, Linnen- en Hangkasten, Speeltafels, Psyché, extra groote Massief Mahonijhouten Ledikanten met Springveeren Matrassen, eene groote élégante Massief Bronzen Pendule met Speelwerk in den voet, eene geheel voor dit klimaat vervaardigde welluidende Piano, met nieuw Zilveren Mechaniek, helder licht gevende Lampen, groote Spiegels, eenige zeer fraaije Schilderijen in Olieverw, van met roem bekende meesters, Pleet-, Kristal- en Glaswerk. Porceleinen Tafel- en Thee Serviezen; voorts goed loopende Paarden, waaronder een Span van vieren **(Bandawassie)**, eene Europeesche Koets en Toerwagen, een beproefde, extra ligte Engelsche Reiswagen, eene partij Bloemen in Potten, waaronder vele **Japansche Planten.**

Eenige Boeken en een partij zeer goede Rijnwijn.

Op Maandag den 26sten te voren, voor een ieder te bezigtigen, van 's morgens 8 tot 's middags 12 uren.

(1275)

De ondergeteekende heeft de eer zijne begunstigers mede te deelen, dat de Chinees *Gouw Enghoey*, wonende op Tongkangaja in het Chinesche kamp alhier, gemagtigd is zoowel tot de ontvangst van betaling voor geleverd gras van het land *Assam*, als tot het aannemen van nieuwe bestellingen voor die levering, kunnende zij tot beide doeleinden zich tot hem vervoegen.

(1259) LIE TJOELIONG.

BATAVIA, 20 *December* 1853.

De ondergeteekende eene op het land Pising gelegene Steenbakkerij willende verhuren, geeft hiervan aan gegadigden kennis, met verzoek zich omtrent nadere inlichtingen te vervoegen op het land *Koning*.

(1260) TAN KAMLONG.

BATAVIA, 20 *December* 1853.

Aan Ouders en Voogden.

De ondergeteekende acht zich, op grond van eigen ondervinding, verpligt Ouders en Voogden te waarschuwen tegen het Pensionaat van den heer *J. H. Rutjes* te Eindhoven, als onwaardig om niet HunEd. vertrouwen vereerd te worden.

Nadere inlichtingen daaromtrent ten allen tijde te bekomen bij

F. J. H. BAIJER,

(1261) te Soerabaya.

TIE-IN.

Woonachtig in den Gang Patjenongan, beveelt zich bij zijne geeerde begunstigers aan; tot het

Haarsnijden, en Slijpen van Messen en Scharen.

(1237)

SOERABAYASCHE AARDAPPELEN.

Pas aangebragt, vaatjes versch gezouten Vleesch en gerookt Spek, voor huisselijk gebruik, bij den Scheepsleverancier.

(1272) J. F. TENTEÉ.

SCHILPADSOEP EN SCHILPAD BEAFSTEAK

In de Stads-Herberg, op Donderdag den 22 dezer. (1273)

BISCUITS SUPÉRIEURS

pour dessert.

Fabrique *Guillout*, à *f* 1,50 la boite,

chez

(1267) LEROUX & BERNE.

Noordwijk.

Pas Ontvangen bij *Honig & Stevenson.*

MUZIJKDOOZEN

van 4, 6, 8 en 12 airs. (1262)

De ondergeteekenden hebben pas van Londen ontvangen eene factuur keurig geacheveerde artikelen, zooals slechts zelden alhier aangevoerd worden. Daaronder bevinden zich: gouden en zilveren Horologien van McCabe, Deane en Adam's Revolverpistolen in kistjes, Stereoskoopen met speciaal daarvoor vervaardigde Daguerreotypes en Calotypes, Chubbs patent Hangsloten en Chubbs Patent Sloten voor kasten, trommels en laden, zilveren Potlooden, gouden Horologie kettingen, Ringen en Hemdsknoopjes, Tooneel- en Verrekijkers, Reukfleschjes, Snuifdoozen, Naaldenkokers, Luciferdoosjes, fraaije voorwerpen van Porcelein, Presenteerbladen, Inktkokers, Naaikistjes en Portefeuilles van papier maché, Heeren en Dames Toiletkistjes en Necessaires, Pennemessen, Passerdoozen, Memorandumboeken met sloten, Reisnecessaires, Veldflesschen enz.

(1242) JOHN PRYCE & Co.

Versche Bengaalsche Gram

bij

(1240) JOHN PRYCE & Co.

Superieure Manila Sigaren No. 2,

in halve en kwart kistjes. Havannah vorm, te bekomen bij

(1241) JOHN PRYCE & Co.

Houders van de Cognossementen aan Order over

M ¹/₁₁ 14 Kisten } Provisiën.
1 Vat }

K 38,40 2 Kisten Instrumenten.
Afgeladen door *Fethup & Co.* te Amsterdam.

A 1 Kist schoenen.
V Afgeladen door *J. M. Schwaerzer.*

Alhier aangebragt met het Ned. schip *Gelderland*, kapt. *A. van Oosterom*, gelieve zich ten spoedigste aan te melden bij de Agenten

(1269) HAAGER & SCHUURMAN.

TE KOOP

Twee Huizen in Gang-Scott.

Adres:

A. POUBLON, qq.

(1253) *Architect. Gang-Scott.*

TE KOOP

Een Huis, kampong Scott.

Adres:

A. POUBLON,

(1254) *Architect Gang-Scott.*

TE KOOP

Een Huis op den hoek van Gang-Scott.

Adres:

A. POUBLON,

(1255) *Architect. Gang-Scott.*

TE HUUR

Met primo Januarij 1854, een huis in de Secretarie Laan, te bevragen bij

(1236) T. CRONE.

Worden te huur aangeboden

Gemeubileerde of Ongemeubileerde Kam[ers]

aangenaam gesitueerd. De *Tafel* wordt begrepen den huurprijs.

Adres bij de boekhandelaars en boekdrukkers

(1270) LANGE & Co.

TE HUUR.

Om met 1°. Januarij e. k. te aanvaarden: een huis Cramat, laatst bewoond door den Heer *van Borneman*. Nadere informatiën te bekomen bij den heer *J. Adam* op Cramat, of bij de firma *Adam & Co.*, in stad. (1248)

TE HUUR

Een huis gelegen op den hoek van Gang Chaul (Petodjo). Te bevragen bij

(1250) E. WIJSS qq.

GELDEN

op Hypotheek verkrijgbaar

te bevragen bij den uitgever dezer

(1166) W. BRUINING.

Wissels op *Nederland*.

bij

(921) B. SANIER, SUERMONDT & Co.

Wissels op *Nederland*

bij

(878) DE WEERDT, RUYL & Co.

Kapitein *L. H. Deeleman*, naar Padang; gemagtigd de heer *F. H. Tiedeman*. (1…

WARNASARIE.

Bij de Boekhandelaars LANGE & Co. komt van de pers en zal eerstdaags aan Heeren Inteekenaren worden afgeleverd:

De zevende jaargang van bovengenoemd Indisch Jaarboekje voor 1854 met gegraveerden Titel en Plaat, onder redactie van den Heer

Mr. L. J. A. TOLLENS.

De inteekening blijft alsnog tot uiterlijk 31 December opengesteld. De prijs bedraagt *f* 5.— buiten inteekening, zoolang de voorraad strekt, *f* 8,— recepis. (1263)

Passage naar Nederland wordt aangeboden het Ned. Barkschip *Gelderland*, Kapt. *A. Oosterom*. De zeer doelmatige inrigtingen dit welbezeild schip, hebbende ook eenen examineerden Doctor aan boord, maken het tot een der meest gunstige gelegenheden voor Passag[iers]. Het schip zal alhier en gedeeltelijk te Samarang wo[rden] beladen om tegen het einde der maand Januarij staande tot vertrek gereed te zijn. Men adressere bij den Gezagvoerder dan wel te Samarang bij heeren *Dorrepaal & Co.* en alhier bij de Agenten

(1266) HAAGER & SCHUURMA[N].

Donau, gedeeltelijk om eene uit Pesth naar het gebergte overgesmokkelde bezending van geld te Debrecain in veiligheid te brengen.

De aanvoerder van dit escadron was een vrolijk hartstogtelijk jongman, een echt Magyaar van zes en twintig jaren, gul en goedhartig, een verachter van het geld, daarom dikwijls in oorlog met geldschieters en woekeraars, trotsch, ijdel en onbezonnen. Zijn wachtmeester daarentegen was de regtschapene bedachtzaamheid in eigen persoon. Na langer dan twintig jaren dienst had hij het onder den keizer tot korporaal gebragt, was onder de insurgenten tot wachtmeester bevorderd, en met ligchaam en ziel aan den driekleurigen standaard en zijn jongen ritmeester verknocht.

Het escadron klouterde door kloven en engten, haalde uit den schuilhoek het door de Joden verborgene geld, en kwam, gelukkig, ofschoon half bevroren, zonder een droppel brandewijn in de veldflesch en zonder een kruimel tabak in den buidel, bij de kameraden onder Gorgey aan.

Doch men moest spoedig verder. Gorgey nam de kassen in ontvangst, en rukte op om een keizerlijk corps dat terugwijken moest, te vervolgen. Hij liet den ritmeester eenige duizend gulden, om dat geld voor oogenblikkelijke behoeften aan Guyon bij Tyrnau te brengen.

Tot Frauenmark, waar de wegen zich scheidden bleef de ritmeester bij het leger. Daar kampeerde zijn escadron; hij zelf echter bleef bij de officieren der achterhoede van Gorgey,

Het was in de Jodenkroeg te Frauenmark ook al te vrolijk en vermakelijk. Volle pannen en volle kannen. Alle stoelen en banken vol smullende en drinkende officieren. Men juichte, klonk met glazen, sporen en sabels, vloekte en zong, alles door elkander. Weldra kwam de kaarten-duivel met zijne schelmachtige oogen over de schouders der vrolijken kijken; en niet lang daarna riep een der *honveds*, een spel kaarten en een Oostenrijksch tweeguldens briefje op de tafel werpende: Wie houdt eene huzarenbank? Zoo noemt men namelijk in Hongarije en geheel Oostenrijk eene speelbank, waar met kleine sommen wordt geschermutseld.

Alleen wanneer de trompet ten aanval blaast is de Hongaarsche krijgsman vuriger, dan bij den roep van: *Va banque!* Allen vlogen nu ook op en vergaten vermoeijenis, wijn en pijp. In een oogenblik waren glazen en flesschen, borden en messen, tabakzakken en cigarenkokers van de tafel geruimd en de Jodenkroeg in een speelzaal herschapen.

Ook onze ritmeester, een hartstogtelijk liefhebber van het spel, verzuimde niet zijn fortuin te beproeven, toen de bank goud en zilver liet opmarcheren en niet meer voor huzaren-bank kon gehouden worden.

Onder de medespelers trokken eenige Polen door hoog inzetten en vermetel wagen de algemeene aandacht, en krenkten den Hongaarschen trots des ritmeesters. Te wijzen dat een Magyaar evenveel durfde wagen als Pool was in de verbeelding van den ijdelen jong[man] nu eene soort van pligt geworden. Hij had dan oo[k] voldoening van te zien, dat hij insgelijks het voor[werp] der algemeene oplettendheid werd, hoewel op k[osten] van zijne beurs, en toen deze geheel ledig was, op k[osten] van zijne eer door de hem toevertrouwde kas.

Was het vroeger blinde ijdelheid, die hem zich vreemd goed deed vergrijpen, thans werd hij door sch[aamte] en winzucht gedreven, in de hoop van met één slag het te kort te dekken, om het geluk hoe langer wanhopiger uit te dagen; maar het bleef hem hardnekkig den rug toekeeren.

Een uur voor middernacht had hij de laatste hon[derd] dukaten in den muil des molochs gesmeten. Nu knoopte hij nu zijne sabeltasch digt, stak zwijgend cigaar aan, beantwoordde den medelijdenden blik kameraden met een stijf »goeden nacht!" en gin[g] groot sabelgekletter heen.

Buiten op het marktplein wachtte hem een boer een wagen. Spoedig haalde deze zijne kleine P… uit eene nabijrige schuur, en een half uur later … ongelukkige spelen te Lena, het dorp waarbij zijn … drop was gebivakkeerd, in eene warme kamer en … eenige brieven.

In korten tijd was hij daarmede gereed. Hij vers…

..kaartjes à *f* 8,— per 100 stuks,
..den volgens alle Modellen vervaardigd ter *Litho-*
..hie van *H. M. van Dorp* te Batavia. (1017)

1854.

..DISCHE ZAK-ALMANAKKEN,
***f* 3,— Franko *f* 4,—**

..NDISCHE KANTOOR-ALMANAKKEN,
Opgeplakt *f* 1,—.
Onopgeplakt *f* 0,60

bij

Batavia { *Lange & Co.* / *Noman & Kolff.* / *van Dorp.*
Samarang { *Oliphant & Co.* / *Noman, Kolff & Co.*
Soerabaya { *Fuhri.* / *van Raalten & Kocken.*
..tenzorg en Preanger *Schreuder.*
Cheribon *Blok.*
Tagal *van der Voort.*
Pekalongan *Neumann.*
Passaroean *Versteegh & Co.*
Padang *Groot*
..verder op alle buitenbezittingen. (1189)

Diverse VISITE-KAARTJES.
KUNSTPLATEN.
BUSTEN van beroemde Mannen.
..71) LANGE & Co.

JAVA-BODE.

..H. Inteekenaren op bovengemeld Blad, die geneigd .. met hun abonnement voor het eerste halfjaar 1854 ..rt te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo ..edig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te ..en, en hem de gelden daarvoor **Franco** toe te ..den, ten einde geene vertraging in de ontvangst te ..ervinden en de Uitgever in staat gesteld moge wor.., de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het eerste halfjaar:

voor Batavia	*f* 12.50.
» Java	» 15.—.
» de Buitenbezittingen	» 17.50.
» Nederland	» 22.50.

..rieven *franco* aan
den Administrateur van dat Blad,
..162) H. M. VAN DORP.
..ATAVIA, 30 *November* 1853.

De Inteekening en Storting voor dat Blad kan ..ook geschieden bij *van Haren Noman, Kolff &* .. te Samarang en *E. Fuhri* te Soerabaya.

Het vertrek der stoomboot *Banda*, naar Samarang en Soerabaya, is bepaald, den dag na aankomst der verwacht wordende landmail. ..ssage en nadere inlichtingen zijn te bekomen bij
De Agenten,
..243) B. KOPERSMIT & Co.

Het vertrek van het stoomschip *Java* kapt. *G. Batten* naar Soerabaya via Samarang is bij tijdige aankomst van Singapore, bepaald ..Vrijdag den 23 dezer des morgens ten 8 ure. ..oor passage gelieve men zich te vervoegen ten stoom..t kantore.
..51) MACLAINE, WATSON & Co.
..BATAVIA, 17 *December* 1853.

Passage naar Nederland met het snelzeilend en voor den overvoer van Passagiers bijzonder goed ingerigt Schip *Elisabeth en Johanna*, Kapt: *J. A. Ballot*, zullende vertrekken van Soerabaya tegen het laatst der maand Januarij ..s. te bevragen bij den Gezagvoerder te Soerabaya en ..hier bij de Agenten
..5) VAN OMMEREN, RUEB & Co.
..TAVIA, 19 *December* 1853.

Voor vracht en passage naar Singapore wordt aangeboden de A I bark *Woodland Castle*, kapitein *Barclay*.
Adres bij de agenten
..245) MARTIN, DYCE & CO.
BATAVIA, 17 *December* 1853.

Voor passage naar Londen, wordt aangeboden de A 1 klipper bark *William Simpson*, kapitein *J. A. Skinley*.
Adres bij de agenten.
(1244) MARTIN, DYCE & Co.
BATAVIA, 17 *December* 1853.

BATAVIA.

Bekend is het dat te Batavia steeds vele Bantammers overkomen, die daar als koelie en voornamelijk in de stad met houthakken en waterdragen den soberen kost zoeken te verdienen.

Een dier Bantamsche waterdragers bevond zich, op den avond van den 18 dezer, in een der wachthuizen van de kampong *Gedong Pandjang*, buiten de Utrechtsche poort, toen de, zijn ronde van acht uren doende Inlandsche wijkmeester hem gelastte om het vuur aan te porren, ten einde meer rook tegen de muskieten te verwekken. Dat bevel veroorzaakte eenige woordenwisseling tusschen beiden, ten gevolge waarvan de Bantammer een stuk hout opnam en den wijkmeester een gevoeligen slag toebragt. Terwijl deze om hulp riep greep die Bantammer de brandende houten van het wachtvuur en wierp die gedeeltelijk op het atappen dak van het digt bijstaande huis, waarin hij zelf zijn intrek genomen had en gedeeltelijk op eene daar naast gelegene woning. Vervolgens gaf hij den man, die de tong-tong sloeg, insgelijks zulk een slag dat deze ter aarde stortte, en nog een tweede ontving, die zoo gevoelig aankwam dat hij zich thans nog in een zeer bedenkelijken toestand bevindt. Het kampongsvolk alsnu toeschietende, trachtte zich van dien woesteling meester te maken, doch hij verweerde zich, met zijn stuk hout in het wilde toeslaande, zoodanig, dat hij wel een tiental duchtig raakte, waarvan velen naar het stadsverband zijn moeten worden gebragt. Maar ook hij moest voor de overmagt bezwijken, en toen de policie aankwam, had hij zulk een goed aandeel slagen en wonden ontvangen, dat hij geheel bewusteloos was. Niemand kende dien Bantammer, dewijl hij eerst dien morgen in genoemde kampong was aangekomen. Ook hij is ter verpleging in dat ziekengesticht opgenomen.

Intusschen was de brand zoo toegenomen, dat men de vlammen eerst des nachts ten 2 ure geheel meester kon worden. Alstoen lagen er elf bamboezen huizen en twee met pannen gedekte stallen in de asch. De schade wordt op p/m. *f* 1200 geschat.

— Naar wij vernemen heeft het Z. E. den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië dezer dagen behaagd aan *Charles Murray Graham*, gewezen stuurman aan boord van den Americaanschen Schoener *The Flirt*, kwijtschelding te verleenen van de hem, bij sententie van het hooge Geregtshof van Nederlandsch Indië, dd. 8 Mei jl. opgelegde straf van confinement in een tuchthuis voor den tijd van twaalf achtereenvolgende jaren, voorafgegaan door een half uur tentoonstelling onder de galg en opgevolgd door altijddurende verbanning uit Nederlandsch Indië en zulks wegens het plegen van hoog verraad.

De makelaar *E. S. Voute* had de goedheid ons mede te deelen, dat, de ter verkoop op de Vendutie van den 22 December geannonceerde, tien stuks Bankactiën, door ZEd. uit de hand verkocht zijn tegen 152 pc.

— Men leest in de *Javasche Courant* van heden:

Volgens ontvangen berigten van *Tjiandjoer*, heeft op den 7 December te *Mandee*, in het district *Tjikalong*, een hevige wind gewoed, vergezeld van zware regens, ten gevolge waarvan 18 huizen en 4 lombongs omvergerukt en 7 klapperboomen, benevens 15 andere vruchtboomen ontworteld zijn.

Gedurende dit stormweêr hebben de bewoners van gemelde huizen zich bij tijds verwijderd, waardoor andere ongelukken zijn verhoed.

Men leest in de *Samarangsche Courant* van 17 December, n°. 51:

Op den 5den dezer, is de Inlandsche jongen genaamd *Sandie*, inwoner der dessa Dewak (afdeeling Kendal), bezig zijnde met zijne buffels op het veld te doen weiden, zoodanig door den bliksem getroffen, dat hij onmiddelijk dood ter aarde is gestort.

Bij de schouwing van het lijk bleek, dat het ligchaam op eene deerniswaardige wijze was gewond, de borst en buik waren geheel verzengd, terwijl uit de ooren overvloedig zwart en geronnen bloed kwam.

Een dergelijk ongeluk heeft op den 7den dezer mede plaats gehad met den Javaan *Pak Djaie*, woonachtig in de dessa Donomerto, in dezelfde afdeeling gelegen, die op weg naar zijne woning door den bliksem op het hoofd getroffen, dadelijk aan de gevolgen daarvan bezweek.

Zijn rug was verzengd, de kleederen verscheurd en zijne kris gebroken.

☞ Bij het ter perse leggen dezer was de verwacht wordende Landmail *nog niet* aangekomen.

NEDERLAND.

Men schrijft van *de Helder*: »Nog onder den indruk der vele zeerampen tijdens de laatste stormen, verspreidde zich heden morgen (5 Oct.) op nieuw alhier het gerucht, dat er een schip was gestrand en in nood verkeerde. Spoedig zag men dit gerucht bevestigd; op een der gevaarlijkste plaatsen van de N. Haaks ontdekte men in eene hevige branding een groot driemastschip, hetwelk later bleek te zijn de Amerikaansche bark *Hattieme* van *Glasgow*, kapt. *James Stewart*, met eene lading koffij en katoen van St. Domingo naar Hamburg bestemd. Spoedig begaven zich eenige schuiten van hier ter assistentie, doch men kon en durfde het schip niet naderen; eindelijk daagde de loodsboot No. 10, schipper *C. Griek*, op, die regt op het schip aanhield en in weêrwil van de branding en het gevaar van zelf aan den grond te geraken, eerst vier man in de schuit deed overspringen en daarna zes man in hunne boot van het schip haalden. Onder deze laatsten bevond zich de kapitein, die niet dan door het gesmeek van zijne ekwipaadje was te bewegen om het schip te verlaten. Allen lof verdienen de edele redders die, met hunnen kostbaren last aan boord, met vreugdebetuigingen in deze haven werden ontvangen. Schip en lading zullen weg zijn."

— Een Londensche korrespondent zendt een paar kurieuse fragmenten uit een weekblad toe, welke wij onzen lezers niet mogen onthouden. In eene rubriek aan de oostersche kwestie gewijd, discht het bedoelde weekblad de volgende mededeeling op:

» Een Hollandsch eskader, bestaande uit de schepen de *Prins van Oranje* en de *Palembang*, zou den 8sten September Malta verlaten. Het eerste schip was onder vlag van den schout bij nacht *Bouricius*. — Zij zullen binnen kort met oorlogschepen uit Texel vermeerderd worden. Men wist nog niet of deze vloot naar Konstantinopel zou zeilen, of het anker in de Dardanellen werpen. De Hollanders geven blijken van groote ondersteuning aan den Sultan," en verder: » De zeemagt te Basika en in den Bosphorus vergaderd, en bestaande uit de Britsche en Fransche eskaders, de Hollandsche en Turksche vlooten, met de Egyptische in de baai van Bayukdère is te zamen genomen bijna de grootste zeemagt, die men gekend heeft. De *Retribution* en de *Caradoc* liggen ongeveer op vijf minuten afstands van Therapia, het verblijf van lord *Stratford de Redcliffe*."

— De evangelisch-luthersche gemeente te Hoorn, welke in het jaar 1628 werd gesticht, zal op morgen haar 225jarig bestaan godsdienstig herdenken.

— Z. M. de koning heeft de groote zilveren medaille toegekend aan *M. J. Rickel*, van de ekwipaadje van de koninklijke korvet *Sumatra*, voor eene daad van moed en beleid, met eigen levensgevaar.

— *Luxemburg*, 5 Oct. De zitting der wetgevende vergadering van het groothertogdom werd gisteren door Z. K. H. prins *Hendrik*, namens Z. M. den koning-groothertog geopend. In de rede, door den prins bij die gelegenheid uitgesproken, deelde hij mede, dat ten gevolge der toenadering tusschen de regering van het groothertogdom en die van het koningrijk der Nederlanden, sedert de optreding van het nieuwe bestuur in Luxemburg, de vertegenwoordigers van Nederland bij de vreemde hoven in last hebben gekregen, hunne bescherming op nieuw tot de Luxemburgsche burgers uit te strekken, in die landen waar die vertegenwoordigers als zoodanig zijn erkend. (Men zal zich herinneren, dat de jongste moeijelijkheden, gerezen tusschen Luxemburg en Nederland, aanleiding hadden gegeven tot de intrekking dier bescherming, zoodat het groothertogdom niet meer vertegenwoordigd was bij de vreemde hoven.) Behalve deze mededeeling levert de rede van den prins niet veel belangrijks op met betrekking tot de algemeene staatkunde. Uitsluitend behandelt de prins de inwendige aangelegenheden van het groothertogdom. Hij gewaagt van de voornaamste maatregelen, die in het belang der zedelijke en stoffelijke ontwikkeling des lands zullen worden genomen. Hij drukt de hoop uit, dat het verdrag tot toetreding bij de Tolvereeniging mogen worden vernieuwd op voor beide partijen eervolle en gunstige voorwaarden. Overigens wordt berigt, dat de regering de onderhandelingen met het hof van Rome denkt te hervatten, ter zake van de godsdienstige aangelegenheden, en daarbij dezelfde gedragslijn van vroeger zal volgen. (Men weet, dat hier sprake is van de zaak van *Mgr. Laurent*, apostolischen vikaris van het groothertogdom. Naar men wilde, zou het nieuwe bewind geneigd zijn koncessiën ten deze te doen.)

Nadat de rede was uitgesproken, ging de kamer over tot de zamenstelling van haar bureau. De heer *N. Metz*, broeder van den onlangs overleden oud-voorzitter *Ch. Metz*, had vooraf verzocht voor die betrekking niet in aanmerking te komen. Hij verkreeg echter 23 stemmen en de heer *Th. Pescatore* 27, welke laatste alzoo tot voorzitter is benoemd; de heer *N. Metz* werd tot onder-voorzitter gekozen met 39 stemmen.

..stak twee kaarsen aan, legde zijne geladene pistolen ..arbij, draaide den sleutel in de deur nog eens om, en ..pte peinzend, maar met vaste schreden, het ruime ..rek op en neer.

..et het slaan van twaalven wilde hij afscheid nemen .. een leven, dat zonder zijne ligtzinnig verspeelde eer ..ne waarde meer voor hem had.

..Weinige minuten voor dat beslissend uur werd er ..ftig, blijkbaar door eene soldatenhand, aangeklopt.

— Wat is er? vroeg de wachtmeester barsch.

— Ik ben het, heer ritmeester. Ik heb iets te rapporteren, met u believen, klonk de stem van den wachtmeester.

— Van daag kan ik niemand meer spreken, beste man, ..s het antwoord.

— Maar ik moet toch onderdanig verzoeken, met mij ..e uitzondering te maken, heer ritmeester, en mij to.. ..en binnenkomen, zeide de ijverige dienaar. Het is van .. gewigt, heer ritmeester, vervolgde hij dringend.

— Maar ik zeg u, goede man, gij kunt nu niet binnen..en. Voor mij is op het oogenblik niets van gewigt.

— Integendeel, heer ritmeester, dat kan men niet weten. ..mijne ziel, ik moet u spreken. Ik bid u. Ik moet — ik moet.

— Nu, wat is er dan? Wat scheelt u dan? zeide de ritmeester, nieuwsgierig wordende, maar toch nog onvergenoegd.

— Ach, de paarden, antwoordde de wachtmeester, met eene bijna huilende stem. De paarden, heer ritmeester, die arme lieve dieren.

— De paarden? wat is er met de paarden? viel de ritmeester hierop in, bij wien de echte Magyaarsche huzaren-aard weder ontwaakte, en opende met een de deur, waardoor de wachtmeester terstond haastig binnentrad, om den ritmeester vervolgens aan te staren, alsof hij zich wilde overtuigen dat het nog vleesch en bloed was wat hij voor zich zag.

— Wat is er met de paarden? vroeg de ritmeester, wien dat scherpe aanzien verlegen scheen te maken.

— Ik hoop dat de ritmeester mij goedgunstig verschoonen zal, antwoordde de wachtmeester, ging met vaste schreden naar de tafel, nam de pistolen op en hield ze zijnen verbaasden kommandant voor. Wat moet dat daar?

— Voor den duivel, vriend, zijt gij gek geworden? riep de ritmeester toornig uit. Waar bemoeit gij u mede? Wat is dat voor een gedrag tegen mij, u escadronskommandant?

— O, ik bid u, heer ritmeester, antwoordde de brave man, weemoedig klagende, als gij zoo op eens het kommando wilt neerleggen en het arme escadron in den steek laten, met uw verlof dan moet ik als wachtmeester toch eerst een woordje mogen spreken.

— Dwaasheid, oude vriend!! Wie heeft u zoo iets voorgepraat? zeide de ritmeester verlegen en keek naar zijn horloge.

— Voorgepraat? niets voorgepraat, bestte de wachtmeester uit. Wat ik weet, dat weet ik. Dat behoeft niemand mij te zeggen.

— En wat weet gij dan?

— O iets heel akeligs, iets om van weg te loopen. De heer ritmeester — neem het mij niet kwalijk — heeft zich de vingers gebrand aan die vervloekte kaarten — en toen heeft de heer ritmeester — maar ik bid u, neem het mij niet kwalijk — toen heeft de heer ritmeester van het transportgeld geleend — en nu —

— En wat nu?

— Ja — nu heeft de heer ritmeester naar huis geschreven, of de heer papa met de eerste gelegenheid geld wil zenden — veel geld om te kunnen betalen — ja, te kunnen betalen.

— Wel nu, wat beduidt dat dan verder.

— Och, heer ritmeester, het neteligste komt achteraan. De heer ritmeester is heel wantrouwig, en wil zulk een gewigtigen brief in niemands handen geven. Gij wilt liever zelf bode zijn, en om snel te reizen — heel snel — heeft de heer ritmeester die twee » twee laarzen van z-ven mijlen klaar gelegd.

(Wordt vervolgd).

De kamer is daarop tot 4 November verdaagd, daar de regering de begrootingsontwerpen nog niet in gereedheid had.

— *Helder*, 9 Oct. Sedert eenige dagen is het nieuwe katadioptriek lichttoestel van den eersten rang op den vuurtoren van Kijkduin ontstoken, en trekt door den helderen glans, dien het verspreidt, de bewondering en de voldoening van alle zeelieden. Volgens getuigenis van deskundigen, is thans de kust naar wensch verlicht; immers het licht van Vlieland is op 3½ en het draailicht van Terschelling, alsmede het bovengenoemde nieuwe licht op 5 mijlen afstand in zee te zien.

Tot betere aanduiding der Eijerlandsche gronden, de plaats, waar zoo vele strandingen voorvallen en schepen vergaan, is er op de Westpunt van Vlieland (Robbenbol) een kaap en op de duinen bij de Koog te Texel een scherm geplaatst, terwijl er verder, op last van het ministerie van marine, hydrographische kaarten van de Eijerlandsche gronden vervaardigd en verkrijgbaar zijn gesteld.

In weêrwil van deze duidelijke aanwijzingen en kenmerken, blijft de kust voor vreemdelingen zeer gevaarlijk, uit hoofde de schepen, die den hoek van Texel om of langs zeilen, niet ruim genoeg uit den wal houden, en omdat bij storm en springtijen de stroomen bij deze kust veel misleiding veroorzaken.

Assen, 11 October. Wanneer men de berigten van den afgeloopen oogst in geheel Drenthe beknopt te zamen trekt, dan is de uitkomst: dat de rogge minder dan een middenbeschot oplevert, hetgeen thans met het dorschen dagelijks meer bevestigd wordt. De boekweit geeft eene ruime uitkomst, de gehalte is uitmuntend; die van het veen is bijzonder gunstig. De aardappelen vallen algemeen tegen, die der hooge bouwesschen zijn stijf en niet zeer smakelijk. De hooibouw was in kwantiteit goed, maar het aanhoudende regenachtige weder heeft de kwaliteit zeer verminderd. Oliezaad wordt voor eigen gebruik verbouwd, maar ten gevolge, dat het winterzaad is te loor gegaan, is er niet noemenswaard gewonnen. De bijen leden veel van den regen, vooral in den tijd dat zij honig moesten winnen; daardoor zal de honig duur worden bij weinig product.

IJsselstein, 13 Oct. Gisteren had hier weder een dier rampzalige verschijnselen plaats, waartoe godsdienstige dweeperij niet zelden, zoo als ook weder in deze de treurige aanleiding geeft. Een man, in de kracht van zijn leven, twee en dertig jaren oud, beroofde zich gisteren van het leven door middel van ophanging. Hij had in de laatste dagen dikwijls betuigd, dat hij veel — men vergeve ons de uitdrukking — met den Heiligen Geest te worstelen had. Gelukkig dat hij, ongehuwd als hij was, vrouw noch kroost onverzorgd achterlaat.

ENGELAND.

De heer *Ashworth*, een rijk fabriekant in Lancashire, heeft door de kunstmatige visch-voortteling twintig duizend zalmen voortgebragt. Wanneer ze vier duimen lang zijn, zullen ze in de rivier geworpen worden.

Londen, 17 October. Brieven uit Malta melden dat eenige matrozen van de Engelsche stoomboot *the Retribution*, te Konstantinopel aan wal zijnde, eenige Fransche matrozen ontmoetten in eene herberg of verversching-plaats. De Franschen weigerden te betalen, zeggende dat zij dit nimmer gewoon waren te doen, zoodra er Engelsche matrozen tegenwoordig waren. Daarop begon eene algemeene vechtpartij, waarbij een der matrozen van *the Retribution* vier of vijf wonden ontving, die echter niet gevaarlijk waren. De Engelsche en Fransche admiraals zouden de zaak onderzoeken.

— Het Russisch fregat *Aurora* van 66 stukken, kapt. *Islamatiff*, en de Russische korvet *Navarin*, kapt. *Istsmin*, zijn op hunne reis naar Kamschatka, van Christiansand voor Spithead ten anker gekomen. De gebruikelijke saluutschoten werden gewisseld. Men verwacht nog de brik *Niemen* en het fregat *Diana*. De *Aurora* en de *Navarin* zullen in de haven komen om gekalefaat te worden, als de regering het toelaat.

BELGIE.

In een op 12 October gehouden familieraad is de koning benoemd tot curator van den hertog van Braband en de heer *Mascart*, advokaat bij het hof van appel, tot specialen curator *ad hoc*. Eenige ophelderingen ten deze zal niet overbodig zijn. De gehuwde minderjarige wordt wel, volgens art. 476 B. W., door zijn huwelijk geëmancipeerd, doch zijne meerderjarigheid bereikt hij eerst, wanneer hij 21 jaren ten volle heeft bereikt. Na de emancipatie van den minderjarige houdt het mandaat van den voogd op, en de familieraad wijst een curator aan, zonder wiens bijstand de geëmancipeerde minderjarige tot zekere handelingen niet bevoegd is. Na de emancipatie doet de voogd rekening van zijn beheer aan den minderjarige, bijgestaan door den curator, die door den familieraad is benoemd. (Art. 480 B. W.) De voogd van den hertog van Braband was de koning zijn vader, en deze tot curator benoemd zijnde, moest natuurlijk een ander curator *ad hoc* worden aangewezen, aan wien de koning als voogd rekenschap kon doen, en daartoe werd de heer *Mascart* benoemd. Tot op de meerderjarigheid des hertogs blijft de koning alzoo zijn curator.

FRANKRIJK.

De keizer en de keizerin vertrekken aanstaanden Zaturdag naar Compiègne, alwaar zij zullen blijven tot den 15, om daarna te Fontainebleau een kort verblijf te houden.

— De olijvenoogst in den omtrek van Cannes, zal dit jaar bijna slechts twee derde van dien van een gewoon jaar bedragen.

— *Parijs*, 5 Oct. De keizer heeft graaf Bacciochi met eene bijzondere zending naar Stuttgart belast, werwaarts de graaf heden vertrekt. Volgens sommigen staat die zending in verband met de groote kwestie die Europa thans bezig houdt.

— Gisteren avond tusschen 8 en 9 ure werd te Parijs een schitterend noorderlicht waargenomen. In het westen en noorden was de gezigteinder één en al vuur. Verscheidene uren te voren hadden eenige duizende zwaluwen, van de daken en schoorsteenen van het Louvre, de Tuileriën en het Luxembourg, hunne vlugt zuidwaarts genomen.

— Generaal graaf de *Goyon*, 's keizers adjudant, die reeds toestemming had om, op uitnoodiging van keizer *Nicolaas*, dezen op zijne reis te vergezellen, heeft tegenbevel ontvangen, en is den 3 van Weenen wedenaar Parijs vertrokken.

— Men zegt dat generaal *Canrobert* naar Turkije zal worden gezonden om het leger van den Sultan te organiseren; dit gerucht vindt echter en te regt volstrekt geen geloof.

— De *Univers* valt de keulsche *Volkshalle* aan op katholijk terrein. De *Volkshalle*, die ook uit een katholijk gezigtspunt zich over de zege der christelijke zaak in het oosten verblijdt, verheugt zich tevens dat dit een gevolg is van het verbond tusschen Rusland en Oostenrijk tegen Turkije; terwijl *l'Univers* daarentegen in dat verbond, dat hij gedrogtelijk noemt, de benadeeling der katholijke belangen in Konstantinopel ziet.

— In Frankrijk worden thans 614 dagbladen uitgegeven.

— *Parijs*, 8 Oct. De *Patrie* zegt gemagtigd te zijn het gerucht tegen te spreken, dat de Fransche regering op eene vermeerdering van hare legermagt in den Kerkelijken Staat zou bedacht zijn. Het zelfde blad logenstraft ook de tijding, dat generaal *Canrobert* naar Konstantinopel zal vertrekken, om het Turksche leger te organiseren.

— Zekere Godard, wegens beleediging van den keizer en de keizerin enz., tot drie maanden gevangenisstraf veroordeeld, is in hooger beroep *à minimâ*, dat het openbaar ministerie had aangeteekend, tot twee jaar gevangenisstraf verwezen.

— De baron *Rothschild*, die, zoo als men weet, zeer tot behoud van den vrede gezind is, heeft na zijne terugkomst van Olmutz, als zijne meening doen kennen, dat de Oostersche kwestie bezwaarlijk zonder oorlog zal kunnen worden opgelost.

Parijs, 10 Oct. jl. Zaturdag werd op Saint-Cloud een diner gegeven ter eere van maarschalk *Narvaez*; de baron *James van Rothschild* was er tegenwoordig en onderhield zich met den keizer. Des avonds kwam generaal *Goyon* met depêches van Weenen terug, waarna hij een lang onderhoud had met Napoleon.

— De heer *Dequevauviller*, apostolisch zendeling, kanselier van den patriarch van Jeruzalem, werd gisteren bij den keizer en de keizerin toegelaten, aan welke laatste hij een te Bethlehem gesneden paarlemoeren kruis overhandigde.

— In de omstreken van Parijs is men bezig met den wijnoogst, die zeer slecht is uitgevallen.

— De stad Parijs heeft meer dan 50 bunders land aangekocht ten noorden van het kerkhof Père-Lachaise, om dit te vergrooten. Deze Godsakker zal na de uitbreiding een uur gaans in omtrek beslaan.

— Morgen zal de keizerin eene vrome belofte vervullen, door haar op hare jongste reis door het noorden gedaan. Zij zal namelijk te Amiens de godsdienstige plegtigheid bijwonen van het overbrengen der reliquiën van *Theodosia*, eene heilige dier stad, wier overblijfselen in de katakomben van Rome gevonden zijn geworden. De kardinaal-aartsbisschop van Reims zal er bij tegenwoordig zijn, en, naar men zegt, wordt ook de aartsbisschop van Westminster, kardinaal *Wiseman*, verwacht, die opzettelijk daartoe zal overkomen.

— De oude leden van het voormalig voorloopig bewind, die zich in Frankrijk bevinden, de heeren *de Lamartine, Marie, Garnier-Pagès, Dupont* (*de l'Eure*) en *Crémieux*, hebben bij een schrijven aan de familie *Arago* hun leedwezen betuigd, dat zij, uithoofde van hunne afwezigheid van Parijs, de begrafenisplegtigheden van den grooten burger, die hun ambtgenoot was, niet hebben kunnen bijwonen.

— Volgens een loopend gerucht heeft *Kossuth* eenige dagen te Parijs doorgebragt. Zeker is het echter, dat zijne kinderen zich in deze stad bevinden.

DUITSCHLAND.

Weenen, 11 Oct. De keizer, die gisteren van hier naar Munchen vertrok, is, volgens telegrafisch berigt uit die stad, aldaar reeds aangekomen. De koning van Beijeren, in oostenrijksche uniform, was hem tot het eersten post-station te gemoet gereden.

Weenen, 14 Oct. De officiële *Wiener Zeitung* deelt heden het keizerlijk dekreet tot eene belangrijke reductie van het Oostenrijksche leger mede, waarvan de dagbladen reeds spraken. Dit bewijs dat Oostenrijk de neutrale stelling inneemt, die men algemeen wenschte, heeft heden een zeer gunstigen indruk gemaakt.

— De maatregel der Oostenrijksche regering, waardoor de Israëlieten van het regt worden beroofd onroerend goed te koopen, heeft onder hen een diepen indruk gemaakt. Verscheidene bankiers, de Israëlitische godsdienst belijdende, die grondeigendom hebben aangekocht, zullen in het bezit daarvan blijven, maar daar hunne erfgenamen dat regt van bezit niet zullen hebben, moeten de eigenaars zich van die grondeigendommen ontdoen, om hunne fortuin op eene andere zekere wijze aan hunne erven na te laten. Het keizerlijk dekreet is slechts voorloopig, maar de definitieve regeling van den toestand der Israëlieten is geregeld bij eene wet, in gelijken geest vervat. De *Lloyd*, welk blad een artikel tegen genoemden maatregel behelsde, is om die reden in beslag genomen, zonder dat een enkel exemplaar van het nummer, waarin het artikel voorkwam, kon worden verkocht.

Berlijn, 18 Oct. Eergisteren werd de nieuwe gebouwde Petri-kerk alhier met veel plegtigheid ingewijd. De koning en de koningin, al de in de hoofdstad aanwezige leden van het koninklijke huis, prins en prinses *Frederik der Nederlanden* en verscheidene andere prinsen en prinsessen waren er bij tegenwoordig. De inwijding geschiedde door Dr. *Neander*; de leerrede werd uitgesproken door den aartsdiaken Dr. *Blank*, naar aanleiding van 1 Kor. III: 9. 's Namiddags ten 3 ure werd de eerste godsdienstoefening in het nieuwe kerkgebouw gehouden.

DENEMARKEN.

De landdagen van Sleeswijk en Holstein zullen beraadslagen over wetten tot regeling van het provinciaal bestuur. Beide ontwerpen zijn gelijk, op eenige wijzigingen in enkele bijzonderheden na, door plaatselijke omstandigheden noodig gemaakt. De gewigtigste ver-
andering die in de wetgeving van 1834 wordt vo
steld, is het regt van beraadslagen en besluiten,
wijl vroeger de vergadering slechts een raadgevend
chaam was. Het regt van petitie is behouden, doc
petitiën van velen tegelijk zijn verboden. De ste
zullen om de drie, in plaats van om de twee jaren
gaderen. De beraadslagingen zullen openbaar zijn.
het wetsontwerp voor Holstein worden de betrekki
van het hertogdom tot den Duitschen bondsdag voo
houden. Beide ontwerpen doen eene toekomstige
stitutie, voor geheel de monarchie gelijk, voorzien.

— In eene der Deensche steden, die door de cho
geteisterd waren en waar die ziekte had opgehoud
is ze op nieuw verschenen, te Svendborg namelijk.

RUSLAND.

Uit de Kaukasische streken is berigt ontvangen
Schamyl, na zooveel maal op de linie van den K
kasus en in Daghestan het hoofd te hebben gestoot
thans zijn geluk beproefd heeft in de provincie Dsch
Bielokansk. Den 7 Sept. hebben talrijke benden,
der zijne aanvoering, eene poging gedaan om de ste
Noy-Sakatal te veroveren. Onmiddelijk trok de ge
raal-majoor vorst *Orbelian* tegen hem op met 3 ba
lons infanterie, 6 stukken geschut en kavalerie, en
verdreef de aanvallers tot in het gebergte. De st
was hevig en duurde tot laat in den avond. De b
bewoners hebben veel manschappen verloren. Het
lies aan de zijde der Russen bepaalt zich tot 2 staf
cieren, 3 hoofdofficieren en 61 soldaten, die gesneu
zijn.

— De Russische vloot, onder bevel van vorst *Menzik*
is in twee afdeelingen gesplitst, die te zamen 20 li
schepen, 14 korvetten, brikken en schooners, bene
10 stoombooten telt; al die bodems zijn gewapend
1700 stukken geschut. De kosten van onderhoud
14 à 15 millioen roebels zilver 's jaars.

ITALIE.

Dezer dagen heeft men op de muren van het
van den minister-president, graaf Cavour, geschri
aangeplakt gevonden, waarin deze achtenswaardige sta
man de voornaamste oorzaak van de duurte der gra
wordt genoemd.

— De pauselijke regering heeft den vrijen invoer
granen, meel, aardappelen en groenten tot *op het ei*
van 1854 toegestaan.

— Gelijk men weet, is miss. *Cunninghame*, door
invloed van Engeland, *vrijgelaten*. Intusschen b
de geloofsvervolging tegen inboorlingen, in Flore
steeds voortduren. De *Christian Times* deelt me
dat Zondag voor veertien dagen drie personen zijn
arresteerd en in de gevangenis gezet, beschuldigd
te zamen de H. Schriften volgens de overzetting
Diodati gelezen te hebben. Twee van hen zijn ont
gen doch de derde, *Natale Lippi*, in wiens huis g
darmes drongen en bijbels in eene kast vonden,
teregt staan wegens overtreding tegen de godsdienst
den staat, of zonder verhoor veroordeeld worden d
den raad van prefektuur, tot eene gevangenisstraf, n
willekeur te bepalen. Evenzoo zijn omstreeks vij
Italianen opgeroepen in de onderscheidene wijken
tegen elkander gehoord, in de hoop eenig spoor te o
dekken van betrekking tusschen het Italiaansche p
testantismus en de Engelsche propaganda.

Ingezonden Stukken.

BUITENZORG, 18 December 18

Aan
de Redactie van den Java-Bode.

Mijne Heeren!

Overtuigd zijnde, dat gij gaarne een plaatsje in
geacht blad zult willen inruimen, zoo neem ik de v
heid u het volgende mede te deelen:

Mij voor een paar dagen, ter inademing van vers
berglucht naar Buitenzorg begeven hebbende, had
geenszins gedacht, mijn Zaturdag-avond zoo genoegel
ja, ik mag wel zeggen, zoo genotvol te zullen do
brengen.

Bij mijne komst alhier bestond bij mij tevens
voornemen naar Gadok te gaan, ten einde die nutt
inrigting eens van nabij te zien, maar ziet, onder
ontbijt annonceerde men ons eene tooneelvoorstelli
door Militaire-liefhebberij tooneelisten uit te voe
Onmiddelijk besloot ik mijne Gadoksche reis uit te st
len, ten einde mij in persoon te overtuigen, of
vroeger omtrent dat Militaire liefhebberij-tooneel in
blad geschrevene, misschien niet een weinig te ov
dreven was, maar volgaarne wil ik bekennen, dat
mijne reeds zoo gespannen verwachting, bij het bi
nentreden der waarlijk fraaije en goed verlichte zaa
gevuld met heeren en dames, die door hunne getrou
opkomst van hunne belangstelling getuigden, ve
overtrof.

Na eene ouverture en andere muzijkstukken, op
uitmuntend en aangenaam geluidgevend orgel van
heer *Schreuder*, alhier woonachtig, te hebben hoo
uitvoeren, werd er aangevangen met de opvoering
het Borstbeeld of de *Hongaarsche deserteur*, toonee
in drie bedrijven, vrij gevolgd naar het Fransch
Cheval de Bronse, door *Vreedenburg*.

Het spel liet voor zulke kortelings gevormde ac
en actrices weinig te wenschen over; de rollen we
over het algemeen zeer goed begrepen en uitgevo
terwijl de costumes en de decoratiën daarvoor opz
lijk vervaardigd, hun, die zich met die vervaadi
belastten, alle eer aandoet.

Men kan den leden van dit Militaire gezelschap g
genoegzamen, zoo wel verdienden lof toezwaaijen, vo
hunne onvermoeide pogingen, die zij, afgescheiden v
hunne dienstverrigtingen, aan den dag leggen, om
avonden met zooveel vrucht en gezelligheid te help
doorbrengen.

Naar men mij heeft verzekerd, draagt Zijne Exc
lentie de Gouverneur-Generaal ruimschoots bij tot
instandhouding van dit liefhebberij-tooneel.

Mogen Buitenzorgs ingezetenen zich lang verhe
in het bezit van een gezelschap, dat zooveel toebr
om de daar anders doode en saaije lucht te vera
namen; dit is de opregte wensch van hem die g
iets dergelijks te Batavia tot stand zag gebragt, en met
achting is

Uw U steeds trouw lezende abonné,

L.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag 21 December 1853, No. 101.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar.
Decemb. 16	Engelsch	Countess of Seafield	A. Brown	Shanghae	10 Nov.	Liverpool
» —	»	Catherine Shavér	T. Mann	Manilla	17 »	New-York
» —	Amerikaansch	Huntingdon	T. C. W. Jones		5 »	»

Aangekomen Schepen te *Batavia.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Decemb. 17	Zweedsch	Patria		Adelaide		Busing, Schröder en co.
» —	»	Oscar I	Mork	Singapore		Metzendorf, Wilmans en co.
» —	»	Sydpool	Soderberg	Port Elisabeht		»
» 19	Nederl. Indisch	stooms. Banda	Schmidt	Soerabaya		B. Kopersmit en co.
» —	» »	Nagalaut.	Winter	Samarang		John Pryce en co.
» —	Nederlandsch	Pio Nono	Nordlchn	Hobart Town		Tiedeman en van der Burg.
» —	»	Maria Sophia	Matzen	Hongkong		van Ommeren, Rueb en co.
» —	»	Drie Vrienden	Anderson	China		Maclaine, Watson en co.
» —	Nederl. Indisch	Naim Balheer	Sech Fagie			
» —	Amerikaansch	oorl. schoener J. Fenemore Cooper.		Kaap de G. Hoop		
» 20	Nederl. Indisch	stooms. Tjitarum				
» —	Nederlandsch	Maria		Liverpool		Haager en Schuurman.
» —	Engelsch	Jone				

Vertrokken Schepen van *Batavia.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Decemb. 18	Nederlandsch	Elisabeth en Johanna	Ballot	Soerabaya
» —	»	Hendrina	van Marion	»
» —	»	Phœnix	Kasse	»
» —	Nederl. Indisch	Blora	Holtz	»
» —	» »	Harriet	Ross	Cocos-eilanden.
» 20	Nederlandsch	Anna Maria Henriette	Zeylstra	Soerabaya
» 21	»	President Ram	Ulrich	Tjilatjap
» —	»	Bosphorus *	Kruisinga	Amsterdam
» —	»	Catharina Maria	Gortmans	Soerabaya
» —	»	Prinses Sophia	Matzen	»
» —	Nederl. Indisch	Almansoor	Sech. Jamanie	Indramayoe
» —	» »	Arief Banjermaas	Mohamad Ariep	Samarang en Banjermassing.

In lading liggende Schepen te *Batavia.*

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Aldebaran	Meyboom	Nederland	Tiedeman en van der Burg.
»	Lucia Maria *	Erftingh	Amsterdam	»
»	Pio Nono	Nordlohn		»
»	Jeannette *	Visser	Amsterdam	B. Kopersmit en co.
»	Oceaan *	Doeksen	Nederland	»
»	Koning Willem II	Meukman	Soerabaya	»
»	Mary Goddard	Koens		de Weerdt, Ruyl en co.
»	Gelderland *	van Oosterom		Haager en Schuurman
»	Bezoekie	A. Schaap		Reynst en Vinju
»	Hendrika	Admiraal		»
»	Quatre bras	Bondix		Kreglinger, Dummler en co.
»	Maria Sophia	van Gijzel		van Ommeren. Rueb & Co.
»	Drie Vrienden	Anderson		Maclaine, Watson en co.
Nederl. Indisch	stooms. Banda	Schmit	Samarang en Soerabaya	B. Kopersmit en co.
» »	Nagalaut	Winter		John Pryce en co.
» »	Naim Balhier			
» »	Atiat Ulbarie	Sech Abdulrahim	Soerabaya	D. N. Buys en co.
» »	Fathool Bahrie	Sech Osman	Soerabaya	»
» »	Aderak	Hoesin Samsoedien		»
» »	Fathoor Rachman	Said Asegaf	Soerabaya	
» »	Batavia	Tan Ingiok		
» »	Walvisch	Said Alhadiet		
» »	Tjay Goan	Sech Aulagie	Cheribon en Soerabaya	
Engelsch	Woodland Castle	Barclay	Singapore	Martin. Dyce en co.
»	William Simpson	Skenley	London	»
Deensch	Johannes	Heldt	Samarang	Bahre, en Kinder
Fransch	Mazagran	Vendojes	Bordeaux	B. Sanier, Suermondt en co.
Hamburgsch	Maria Christina	Voss		E. Moormann en co.
Zweedsch	Stats Radet Fahraus	Rundberg		Bahre en Kinder
»	Patria			Busing, Schroder en co.
»	Oscar I.	Mork		Metzendorff, Wilmans en co.
»	Sydpool	Soderberg		»

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het Ned. schip *Hendrika:* de heeren *P.* en *J. R. Lange, Basslé, Vemer, Wolff.* — *Gelderland:* de heeren *B. T. Reiger en echtg* — *J. W. Hageman en echtg.* — *B. P. Barends.* — *H. J. W. Wagtels,* en mejufv. *M. F. Schultze.*

Met het Ned. stooms. *Banda:* de heeren *Macmillan, Kolff, Borneman, van Dalder, Lawick van Pabst en fam.*, mejufv. *Genie Gevers.*

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het Ned. schip *Ottolina:* de heeren *G. Suermondt en fam.*

Met het Ned. schip *Blora:* de heeren *H. F. Mackenzie.* — *do. do. Harriet*, *J. C. Ross.* naar Kokos Eilanden.

Handelsberigten.

Aanvoer.

Van Amsterdam per ned. schip *Gelderland* kapt. A. van Oosterom agent. Haager en Schuurman.

10 vs. inh. ieder *f* 10.000 zilv. munt. *N. H. M.*
25/1—2/2 oxh. azijn. 33 kn. 3 bn. manufact. 25/2 pijp. 50 kn. bier. 50 vatj. loodwit. 5 kn. papier. *Agenten.*
150 vs. loodwit. 45 kn. manufact. 4 vatj. zilv. munt. *Sanier Suermondt en co.*
66 kn. manufact. 1 do. ijzerwerk. 2 vaten staal. 1 kt. wapens. 14 do. papier. 1 vt. ijzerwaren. 8 kn. 2 vn. provisien. *Kreglinger, Dummler en co.*
16 oxh. azijn. 12 ankers do. 50 ks. likeur. 2 vn. menie. 25 keld. lijnolie. 25 do. terpent. do. 1 kt. eaude cologne. 9 do. manufact. *B. Kopersmit en co.*
19 kn. 30 bn. manufact. 2 kn. papier. 1 do. divers. 100 vn. bier. 100 keld. genever. 100 vs. boter. 75 vs. 1 kt. provis. *de Weerdt Ruyl en co.*
100 md. bier. 42 kn. manufact. *E. Moormann en co.*
7 kn. conserves. 33 do. manufact. 2 do. pianos. 2 do. leder. 4 do. muz. instrumenten. 67 kramerijen. 85 vn. bier. 132 coll. diversen 90 ks. papier. *Busing Schroder en co.*
ks. provis. 119 do. wijn. 4 fust. 72 kn. brandewijn. *Campredon.*
kn. manufact. 8 ijzer blokk. 16 do. ligters. 4 assen. 16 stel buizen. 2 wielen. 16 spieën. 50 vs. boter. 40 keld. genever. 200 vs. boter. 4 kn. kaas. 2 do. hammen. *Tiedeman en v. d. Burg.*
100 do. wijn. 2 vn. menie. 49 kn. wijn. 21. do. div. goederen. *John Pryce en co.*
31 kn. wijn. 40 md. mineraalwater. 1 kt. laken. 50 mn. bier. 12 oxh. azijn. 1 kt. 25 ps. hammen. 3 kn. en 1 vt. visch. 5 mn. vleesch. *van den Broek en co.*
2 kn. chocolaad. 52 do. manufact. 55 coll. do. 18 do. provis. 2 kn. 2 kn. stroo hoeden. *Pandel en Stiehaus.*
kn. manufact. 3260 st. draai buizen. 1700 do. ringen. *Paine Stricker en co.*
kn. vleesch. 1 do. parfumerien. 1 do. kant. boeken. *v. Riet en co.*
kn. manufact. *Bahre en Kinder.*
papier. *Gumprich.*
22 ks. divers. *v. Ommeren Reub en co.*
1 kt. bocken. *Lange en co.*
100 vn. bier. *van der Does.*
14 kn. kn. kaas. 2 do. spiegels. *van der Beek.*
222 col. verfwaren. 27 do. provis. 7 do. divers. 4 bn. kurken. 11 ks. wijn. 50 vs. boter. 30 mn. water. 1 kt. passement. *v. Leeuwen en co.*
20 kn. glasen dakpannen. 25 do. venster glas. 2 do. provis. *J. D. Meijer.*
30 vn. bier. 1 kt. snuif. 1 baal laken. *v. d. Biesen.*
150 kn. bier. 10 ankers azijn. 1 baal polemieten. 1 kt. lamp. 32 coll. manufact. 4 baaltj. do. 14 kn. 1 vt. provis. 2 kn. instrumenten. *Order.*
10 vs. boter. *Clignett.*
12 do. » *Dupuij.*
3 kn. papier. 1 kt. keuken gereedschapp. 15 hammen. 11 kn. 15 vs. provis. 1 do. papier. 2 kn. speelkaarten. *Kopitein.*

Van Japan per ned. schip *Hendrika* kapt. Admiraal agt. Reijnst, en Vinju.

404 kn. pakk. en bn. diversen. 882 kn. was. 300 do. soija. 41 balies do. 4 kn. sakkie 49 pak bijen was. 200 ks. tjintjauw. 57 mdpannetj. 43 kn. paijongs. 49 do. stroo doosses. 119 do. mandwerk. 200 pak bezems. 70 do. gedr. zeekat. 9 do. do. oesters. 134 kn. schutsels. 130 balies cannomon. 60 do. miso. 3 pak vierkanten. matten. 14 do. roode vloer do. 40 do. dikke do. 55 martavannen 6 olie potten. 240 nacht spiegels. *de Wolff.*
6249 ks. jap koper. 400 balies kamfer. 7 kn. keizerlijke kabaijen. 2200 led. koper kistj. 1 kt. proef gewigten. 1 kruik kwikzilver. 1 kt. vlaggen. 16 ps, staatsie vlaggen. 1 kt. monster woll. dekens. 1 tromm. gouden en zijden. stoffen. 8 kt. plaaten. 1 do. bolgewassen. 1 barometer. 1 kt. zijde 1 do. monster zijde. 1 do. divers. monster. *Gouvernement.*

Van Amsterdam per ned. schip. *Quatre Bras* kapt. Bondix agenten Kreglinger Dummler en co.

3 kn. ultramarijn. 92 kn, koopmanschapp. *de Weerdt Ruyl en co.*
48 kn. manufact. *Sanier Suermondt en co.*
4 kn. spiegels 1 do. tabaksdoozen. *Busing Schroder en co.*
161 kn. koopmanschapp. 12 do. do. *Bohre en Kinder.*
18 kn. koopmanschapp. 100 md. bier. 34 kn. likeur. 900 keld. genever. *E. Moorman en co.*
10 kn. provisien. *Order.*
5 kn. manufact. *Anderson Tolson en co.*
19 coll. diversen. *Goring.*
3 coll haring. gebr. *Roselje en co.*
1 kt. wapens. *Haager en Schuurman.*
72 kn. calicots. *Pitcairn Syme en co.*
1 kt. geweren en pistolen. *Brandon en Meijer.*
1 kt. goudwerk. 10 oxh. 1 fust. wijn. 5 do. cognac. 3 kn. chocolaad. 1 do. muziek waren. 2 do. spiegels. 2 do. klokken. 1 loodgewigt. 1 do. horolog fournituren. 6 vn. druk inkt. 9 do. ossentongen. *Honig en Stevenson.*
35 kn. divers. 209 do. wijn. 1 do. glas. *Pandel en Stiehaus.*
1 kt. boeken. *Gouv.-Generaal.*
10 vt. specie. 174 kn. ruwe katoen. 26/m. klinkers. 351 vat meel. 97 kn. katoenen. *N. H. M.*

Van Singapore per zweed. schip *Oscar I.* kapt. Mork agt. Metzendorff Wilmans en co.

982 kn. sago. 300 do. kassia. 41 bn. kruidnagels. 1679 zakk. zwt. peper. 8 do. witte do. 604 bn. gambier. 5397 bos. rotting. *aan boord gebleven lading voor Europa.*
1 bn. shitsen. 2 do. goederen. 50 zakk. poetjoek. 30 do. zwt. zaad 30 do. comijn. do. 8 do. graan do. *J. Aruthoon.*
161 pakk touwwerk. 1301 zakk. tarwe. *Andreas.*
6/2 en 5/1 vn. meel. 5 zakk. gram. *Bijleveldt.*
4 vn. visch kuiten. 3 bn. manufact. *Said Aloewie Satrie.*
1 kt. manufact. *Macartich.*

Van Lampongs per 2 praauwen. gez. Hareip en Kaliman.

$189^{66}/_{100}$ pic zwt. peper. $30^{9}/_{100}$—$73^{66}/_{100}$ do. gomelastiek. $27^{66}/_{100}$ do en $3^{52}/_{100}$ do. witt. dammer. 40 do. coriander zaad. 80 do. witte peper. *Order.*

Van Port Elisabeth per zweed. schip Sijdpool kapt. Soderberg. agt. Metzendorff Wilmans en co.

340 ks. staal. 3761 stav. ijzer. *de Agenten.*

Van Indramaijoe per ned. ind. bark *Fathoor Rachman* gez. Said Hassan bin Jafer Segaf.

949 krandj. suiker. *Paine Stricker en co.*

Uitvoer.

Naar Bandjermassing per ned. Ind. bark *Kalimantan* gez. Lim Boenseng.

143 keld. genever. *Tiedeman en v. d. Burg.*
34 kn. goenie zakken. 5 vs. boter. 4 ks. rhijnwijn. *Kopersmit en co.*
13 bn. goenie zakken. 30 cattj. ghie. 7 ks. gedr. vrucht. 2 vs. boter. *Andreas.*
25 kn. ong. katoen. 1 do. chin. offer wierook. 1 do, siroopen. 30 vs. witte verf. 1 pic. koper. 300 pakk. zeep. *Thee Soei.*
1 baal zijde stoffen. *L. Pluton.*
3 ks. medicijn. *D. N. Buijs en co.*
2 kn. eur. sarongs. 1 pak wit 1 kt. rood en 1 do. zwt. katoen. 2 do. eur. chitsen. 2 do. bat kleedj. 1 do. do. doeken. 33 stav. ijzer. 40 pic. zwt. peper. *de Gezagvoerder.*
4 vn. bier. 1 kt. wijn 1 keld. genever. 3 kn. sardijntjes. 5 blik vleesch 1½ doz. champagne. 1 do. rhijnwijn. 2 do. madera. 4 hammen. 1 vt. spek. 10 trom. koek. 2 stalpen. 1 vt. boter. 1 doz. azijn. 1 worst. 1 doz. brandewijn. 6 do. witte doeken. *van Soest.*
6 kn, wijn. 1 do. provisien. *Compredon.*
1 kt. kain panojangs 2 do. sarongs. 26 mn. aardewerk. 10 bn. 8 kn. lijnwaden. *W. Anderson Tolson en co.*
13 kn. lijnwaden. 13 bn. goeniezakk. 22 kn. manufact. *Adam en co.*
2 vn. provis. *John Prijce en co.*
12 kn. kat. goederen. *Pitcairn Syme en co.*
3 kn. wit 3 do. gedr. en 3 do. gew. katoen. 5/1—5/2 vaten meel. *E. Moormann en co.*
2 do. glaswerk. 1 do. meubelen. 3 do. 10 pak meubelen en kleeding stukken. gedr. *Roselje en co.*
30 bn. goenie zakken. *MacLaine Watson en co.*

Naar Nederland via Sam. en Soerab. per ned. schip *Christina Agetha* kapt. O. P. Hap.

688 schuitj. tin. *N. H. M.*
2 vn. pekelvleesch. 1 do. graauw erwten. 1 do. groene do. *Radijs en Meijer.*

Naar Cheribon en Pecalongan per ned. ind. brik *Tartar* gez. Simpie

260 ps. goudgeld ieder van *f* 10. *Said aloewie Satrie.*
9 kn. madapoll. 1 do. chitsen. 1 corg. 1 pak mousselinen. 12 st. ginghams. *Sech awat Jawas.*
21 kn. madapoll. 1 pak witte katoen. *Sech awab Soenkar.*
2 bn. kat. garen. 1 kt. madapoll. 1 do. zijde tjindees. 1 do. roozen water. 1 do. zeep. 1 do. witte katoen. *Said Mocht Aijdiet.*
200 sp. matten. *Sech mocht. Arfan.*
18 kn. divers. provis. en dranken. 8 vs. boter. *v. d. Broek en co.*
5 kn. wijn. 1 do. provis. *Campredon.*
2 kn. papier. 1 tafel. 1 kistj. *v. Haren Noman en Kolff.*
10 kn. madapoll. 2 bn. kat. garen. 1 pak chitsen. *Said mocht Aijdiet.*
2 kn. provis. 1 do. zeep. 1 do. doeken. *Andreas.*
8 koperen. plaat. 1 staaf ijzer. 7 pic. band do. 5 vs. gezt. vleesch. 2 ankers. azijn. 1 kt. hamm. 6 do. vrucht. op brandewijn banket gedr. vrucht. mosterd en siroop. *van Ommeren Rueb en co.*
50 keld. genever. 50 vs. boter. 1 kalbaswijn. 20 hammen 50 fl. roozen water. *Andreas.*
2 vn teer. *H. Plump.*
2000 vloersteenen. 50 st. papaijas. *Simpie.*
3 kn. rookvleesch en hammen. 4 kistj. banket. 2 vs. gezt. vleesch. 2 do. do. spek. 75 vs. boter. *Kreglinger Dummler en co.*

Naar Nederl. via Soerab. per ned. schip *Elisabeth en Johanna* kapt. Ballot.

70 pic. rotting. 482 schuitj. tin. *N. H. M.*

Naar Nederl. via Soerab. en Pasoeroeang per schip *Phoenix* kapt. Kasse.

972 schuitj. tin. 75 pik. rotting. *N. H. M.*

Naar Amsterdam per ned. schip *Bosphorus* kapt. Kruidinga agt. B. Kopersmit en co.

55 pik. rotting. 530 do. suiker. 2310 do. koffij. 2315 do. rijst. 380 do. gomelastiek. 18 do. dammer. *de Weerdt Ruyl en co.*

Naar de Cocos Eilanden per ned. ind. schip *Harriet* kapt. J. C. Ross.

4.000 metsel steenen. $3^{50}/_{100}$ pic. koffij. 216 do. rijst. *Adam en co.*

Naar Soerabaija per ned. ind. bark *Blora* kapt. Holtz.

140 keld. genever. 46 kn. wijn. 1 kt. leder. 18 vn. 20 kn. bier. 5 do. provis. 16 mn. seltserwater. 5 do. brandewijn. 7 do. rhijnwijn 21 do. maderawijn. 8 do. portwijn. 1 kt. papier. 1 do. punch. 3 do. siropen. 1 do. manila sigaren. 10 do. wijn. 25 vs. boter. 4 do. jagt kruid. 2 kn. albess. genever. 5 ms. portwijn. *v. d. Biesen.*
10 kn. glaswerk. *N. H. M.*
20 vn. pik. 10 vn. koolteer. *Jacometti en Landberg.*
1 kt. boeken. 2 do. papier. 1 rol kaarten. *v. Haren Noman en Kolff.*
1 kt. wijn. 19 vs. amandelen. *v. Ommeren Rueb en co.*
6 kn. sigaren. 390 keld. genever. 2 kn. gedr. kat. goederen. 3 do. gev. do. do. 1 do. manufact. *de Weerdt Ruyl en co.*
10/2 ks. man, sigaren. 2 do. zuren. 1 do. krenten. 6 doz. portwijn. 1 do. likeur. 100 keld. arak. 1 doz. cherrij brandij. 3 vs. saucijs 1 monsters kistj. *H. Holtz.*
1 kt. franjes. 7 kn. manufacturen. 3 do. paraplues. 2 do. woll. goederen. 1 do. provis. 8 do. kramerijen. 2 do. wol modewaren. 5 do. spiegels. 8 do. kramerijen. *Pandel en Stiehaus.*
1000 fl. kaijoe poetie olie. 24 do. olie teiten. *aan boord gebl. lading van Amboina.*

Naar Grissee en Soerab. per ned. ind. bark *Machmoedie* gez. Sech abdul Rachman bin achmat So-E.

945 pic. ijzer. 4 kn. schrijfbehoeften. *Metzendorff Wilmans en co.*

Naar Nederl. via Soerab. per ned. schip *Prinses Sophia* kapt. Matzen.

150 pic. rotting. 450 do. tin. *N. H. M.*
1 oxh. genever, *Radijs.*

Naar Nederl. via Bantam en Tjilatjap per ned. schip *President Ram* kapt. Ulrich.

674 schuitj. tin. 110 pic. rotting. 50 kn. ruwe katoen. 25 do. madapollams. *N. H. M.*
1 vt. gez. vleesch. *Jacomettie en Landberg.*

Naar Nederl. via Soerab. per ned. schip *Hendrica* kapt. v. Marion.

580 schuitj. tin. 125 pic. rotting. *N. H. M.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.